

Upoznati Njega i upoznati sebe (IV): Naučiti slušati

Blažena Guadalupe napisala je o svom životu molitve: „Pođi dublje u tu tišinu da bi dospio do samoga Boga: tamo gdje čak ni anđeli ne smiju ući bez našeg dopuštenja.“ Novi članak u seriji o molitvi.

8.05.2020.

Gospodin je izabrao Mojsija za vrlo važnu zadaću: voditi njegov narod u novoj epizodi povijesti spasenja.

Njegovom je suradnjom Izrael spašen egipatskog ropstva i doveden u obećanu zemlju. Po njegovoj su molitvi Izraelci primili ploče Zakona i upute za svoj savez s Bogom. Kako je Mojsije dospio do ove točke? Kako je postigao taj bliski sklad s Bogom koji će, s vremenom, učiniti njegov život plodnim za tolike ljude: za cijeli židovski narod i za sve nas koji ćemo doći kasnije?

Iako je Mojsije izabran od Boga od samoga rođenja, baš kako pokazuje njegov providonosni bijeg od faraonovih progona, začuđujuće je da je Gospodina susreo tek nakon mnogo godina. U svojoj se mladosti činio kao posve obična osoba, iako se jako brinuo za svoj židovski narod (usp. *Izl* 2:15). Ono što možda najbolje objašnjava njegovu transformaciju je njegova spremnost za slušanje Boga. (1) Tako i mi, kako bismo dospjeli tamo gdje smo pozvani biti, također se trebamo

transformirati kroz sposobnost slušanja. Sigurno nije lako doseći bliskost s Bogom koju nam opisuje Knjiga Izlaska: „*Tako bi Jahve razgovarao s Mojsijem licem u lice, kao što čovjek govori s prijateljem (Izl 33:11)*. Ovaj proces obično traje godinama – i često trebamo *ponovo započeti učiti* kako moliti, baš kao da smo tek započeli svoj dijalog s Bogom.

„Mojsije! Mojsije!“

Otkriti našu potrebu za molitvom znači shvatiti da nas je On „prvi volio“ (1 Iv 4:19), a isto tako je On taj koji nam prvi govori. *Na svoju sliku stvori Bog čovjeka, na sliku Božju on ga stvori, muško i žensko stvori ih. I blagoslovi ih Bog i reče im... (Post 1:27-28).*(2) Bog koji preuzima inicijativu i stvara nas iz ljubavi te nam daje posebnu zadaću, također poduzima prvi korak u našem molitvenom životu. U svom dijalogu

s Bogom, upravo je On taj koji izgovara prvu riječ.

Ova „prva riječ“ može se pronaći već u samoj želji za Bogom koju je On sam zasijao u naše srce i koju su brojna iskustva probudila. Prva Gospodinova objava Mojsiju bila je na brdu Horeb, također zvanom i „Božja planina“. Tamo mu se anđeo *Jahvin ukaže u rasplamtjeloj vatri iz jednog grma. On se zagleda: grm sav u plamenu, a ipak ne izgara. „Hajde da priđem“, reče Mojsije, „i promotrim ovaj čudni prizor: zašto grm ne sagorijeva.“ (Izl 3:2-3).* Nije to bila samo znatiželja u ovom veličanstvenom događaju. Mojsije je shvatio da se odvija nešto transcendentno, nešto veće od njega samoga.

U svojim životima i mi također možemo ostati zatečeni događajima koji nam otvaraju dublju dimenziju stvarnosti. Najčešće se radi o duboko

osobnom otkriću nečega što nismo dovoljno cijenili. Osjećamo Božju prisutnost u tome što smo postali svjesni jednog od njegovih darova, ili kada shvatimo kako nam prepreke i poteškoće pomažu u sazrijevanju i pomažu nam suočiti se s izazovnim okolnostima ili zadaćama. Može se također raditi o otkriću u svijetu oko nas: u našoj obitelji, prijateljima, u ljepoti prirode... Na jedan ili na drugi način otkrijemo potrebu za molitvom, zahvaljivanjem, za traženjem pomoći... i obraćamo se Bogu. Ovo je prvi korak.

Kad je Jahve vidio kako prilazi da razmotri, iz grma ga Bog zovne: »Mojsije! Mojsije!« »Evo me!« – javi se (Izl 3:4). Dijalog započinje kada pogledamo Boga, kada shvatimo da nas On već gleda. I naše riječi, ako je to potrebno, dolaze nakon što poslušamo što Bog ima reći. Kada bismo sami pokušavali, nikada ne bismo mogli moliti. Već radije

trebamo svoj pogled svrnuti na Gospodina i prisjetiti se njegova utješnog obećanja: *ja sam s vama u sve dane – do svršetka svijeta (Mt 28:20).*

Prema tome, vjera ispunjena povjerenjem u Boga esencijalna je za svaku iskrenu molitvu. Često je najbolji način započinjanja molitve zamoliti Gospodina da nas poduči. Upravo su to učinili i apostoli i to nas je sveti Josemaria ohrabrivao: „Ako se ne osjećaš sposobnim moliti, idi Kristu kako su Njemu išli apostoli: Gospodine, nauči nas moliti! Onda ćeš doživjeti, da Duh Sveti pritječe u pomoć našoj slabosti, jer mi ne znamo što da molimo kako treba, ali sam Duh posreduje za nas neizrecivim uzdisajima (Rim 8,26), jer ni jedna riječ ne može izraziti onu neizmjernu dubinu.(3)

„Izuj obuću s nogu“

Na kraju duhovnih vježbi blažena Guadalupe Ortiz de Landázuri napisala je svetom Josemariji: „U drugim sam vam pismima govorila o svom unutarnjem razgovoru s Bogom, mojoj molitvi itd.: Kad se malo potrudim, Gospodin mi olakšava i ja se u potpunosti predajem.“ (4) Inicijativa za molitvu i sama molitva, dar su od Boga. Ali možemo također i sebe pitati: koja je naša uloga ovdje? Dijalog s našim Gospodinom je milost, ali ipak nije pasivna jer da bismo je primili moramo je željeti primiti.

Uz to što silno želimo primiti ovu milost, što još možemo učiniti kako bismo postigli ovaj život intenzivne molitve? Dobra polazna točka može biti shvaćanje kome se obraćamo i odgovoriti stavom poštovanja i klanjanja. U dijalogu na brdu Horeb, Bog je rekao Mojsiju: *»Ne prilazi ovamo!«* – reče. *»Izuj obuću s nogu! Jer mjesto na kojem stojiš sveto je tlo.*

»Ja sam«, nastavi, »Bog tvoga oca; Bog Abrahamov, Bog Izakov, Bog Jakovljevi.« Mojsije zakloni lice: bojao se u Boga gledati (Izl 3:5-6).

Izuvanje obuće i pokrivanje lica bio je odgovor najvećeg izraelskog proroka prilikom prvog susreta s Bogom. Kada je to učinio pokazao je svoju duboku svijest da se nalazi pred transcendentnim Bogom. I mi možemo učiniti isti čin adoracije kada se primaknemo Isusu u Svetohraništu. Kao što je rekao Benedikt XVI u molitvi bdijenja s mladima pred Isusom u Presvetom Sakramentu: „Ovdje u svetoj Hostiji On je prisutan tu pred nama i među nama. Kao nekada i sada je otajstveno obavijen svetom tišinom; kao nekada, i ovdje se otkriva istinsko Božje lice. Za nas je On postao zrno koje pada na tlo, umire i donosi plod sve do kraja svijeta (usp. Iv 12:24). I sada je prisutan baš kao i tada u Betlehemu. Poziva nas na

nutarnje hodočašće zvano klanjanje. Pođimo na ovo hodočašće duha i zamolimo ga da bude naš vođa.“(5)

Svoje klanjanje u molitvi iskazujemo na različite načine. Pred Isusom u Presvetom Sakramentu mi, primjerice, kleknemo, kao znak naše malenkosti pred Bogom. A kada nam okolnosti onemogućavaju da se molimo pred Presvetim Sakramentom, možemo učiniti nešto slično poput oživljavanja svijesti da je Bog istinski u našoj duši i možemo „u nutrini“ kleknuti, moleći polako svaku riječ uvodne molitve ili neke druge molitve koja nas podsjeća da smo u Njegovoj prisutnosti.

„Oblak ga obavijaše“

Kada je Mojsije primio ploče zakona, s Bogom je razgovarao usred velikih manifestacija njegove slave, ali također i u velikoj intimnosti. *Slava se Jahvina nastani na Sinajskom brdu i oblak ga obavijaše šest dana.*

Sedmoga dana zovne Jahve Mojsija iz oblaka. Slava Jahvina na vrhuncu brda bijaše očima Izraelaca kao vatra koja sažiže. Mojsije zađe u oblak i uspne se na brdo. Četrdeset dana i četrdeset noći boravio je Mojsije na brdu. (Izl 24:16-18).

Oblak predstavlja slavu Božju i pokazuje prisutnost Duha Svetoga. Ali također uspostavlja i intimnu atmosferu usred razgovora između proroka i njegovog Stvoritelja. Tako učimo da ako želimo moliti, trebamo razvijati vrline koje olakšavaju intimnost s Bogom: ljubav prema tišini, kako nutarnjoj tako i vanjskoj; upornost; sposobnost pažljivog slušanja koja nam omogućava čuti njegov glas.

Ponekad nam je teško cijeniti tišinu, a ako tijekom molitve ništa ne uspijemo čuti, često pokušavamo vrijeme ispuniti riječima, čitanjem ili čak slikama i zvukom. Iako to radimo

s dobrom namjerom, tada nam može biti teže slušati Boga. Možda nam je potrebno „obraćenje tišini“, koja je puno više od obične šutnje. Sveti Josemaria napisao je riječi tijekom ljeta 1932.godine koje su kasnije objavljene u knjizi *Put*, a koje grafički prikazuju kako naš razgovor s Bogom uvijek treba biti na ovaj način: „Šutnja je stražar na vratima nutarnjeg života.“ (6)

Vanjska buka i nemirne strasti uzburkaju našu pažnju, dok tišina ponovo uspostavlja jedinstvo našeg srca i vodi nas na razmišljanje o smjeru vlastitog života. Aktivnost i rječitost u našoj molitvi ne približavaju nas Bogu niti nam omogućavaju djelovati istinskom dubinom. Kada smo hiperaktivni, nemamo vremena sabrati srce, misliti, dubinski živjeti, dok nas tišina, i nutarnja i vanjska, vodi susretu s Bogom, On nas posve obuzme. Prema tome, molitva

zahtijeva tišinu koja uopće nije negativna i prazna, već *ispunjena* Bogom i vodi nas otkrivanju njegove prisutnosti. Kao što je napisala blažena Guadalupe: „Pođi dublje u tu tišinu kako bi došao tamo gdje je sam Bog: gdje ni anđeli ne smiju ulaziti bez našeg dopuštenja. Za klanjati se Bogu, slaviti Ga i izjavljivati Mu ljubav.“ (7) Upravo nam ovakva tišina omogućava slušati Boga.

Dakle, radi se o usmjeravanju pažnje – intelekta, volje i naklonosti – na Boga, a sve kako bismo dopustili samima sebi da nas On izazove. Prema tome, možemo se pitati onako kako nam preporučuje papa Franjo: „Jesu li to trenuci u kojima se tiho stavljaš u Božju prisutnost, kada mirno s Njim provodiš vrijeme, kada crpiš vodu s Njegovog izvora? Dopuštaš li da Njegova vatra zapali tvoje srce? Ako ne dopustiš da te On malo po malo zagrijava svojom ljubavlju i nježnosti nećeš se zapaliti.

Kako onda misliš zapaliti druga srca svojim riječima i svjedočenjem?“ (8)

Uz tišinu, jednako je važna i upornost, jer molitva zahtijeva dosljednost. Zahtijeva vrijeme i trud, baš kao kod Mojsija, koji je šest dana proveo u oblaku da bi tek sedmoga dana primio Božju riječ. Prije svega vanjska upornost-vjernost postavljenom vremenu za molitvu i njezinom trajanju. Kao što je sveti Josemaria uvijek savjetovao:

„Razmatranje. – U određeno vrijeme i određenog trajanja. – Inače će se prilagoditi našim udobnostima: to je nedostatak mrtvljenja. A molitva bez mrtvljenja je malo uspješna.“ (9)

Kada nam je motiv ljubav, ova upornost bit će vrata prema prijateljstvu s Bogom koje se izražava kroz razgovor, budući se On nikada ne nameće. On će nam govoriti samo ako mi to želimo. Upornost je s naše strane način da pokažemo i

njegujemo svoju goruću želju za primanjem njegovih nježnih riječi.

Uz izvanjsku upornost, potrebna nam je i *nutarnja*, kao način učenja slušati. Trebamo usmjeriti svoj razum i boriti se protiv rastresenosti, poticati svoju volju na činode ljubavi i njegovati svoju naklonost koja je ponekad manjkava. Ovaj trud može umarati, osobito ako se trebamo često truditi jer nas puno toga čini rastresenim. Nadalje, odlučnost da slušamo ne treba se miješati s naglašenom strogosti ili metodom koncentracije, jer nam molitva treba slobodno teći. Iznad svega, ona teče tamo gdje joj Bog dopušta – *vjetar puše gdje hoće (Iv 3:8)*—ali također u skladu s našom specifičnom situacijom. Veliki dio naše molitve može ponekad biti jednostavno misliti na ljude koje volimo i moliti Boga za njih, a to je već razgovor ljubavi.

Jedan poseban savjet koji može pomoći našoj odlučnosti da naučimo slušati: izbjegavati bilo kakav „multitasking“ kako bismo ostali fokusirani i prisutni tijekom razgovora, bez da se brinemo za druge okupacije; njegovati stav onoga koji želi učiti, ponizno priznajući svoju ništavnost i Božje savršenstvo, možda koristeći kratke zazive ili strelovite molitve; postavljati Gospodinu određena pitanja i ostaviti Mu prostora da odgovori kada On to želi ili Mu jednostavno reći da smo spremni učiniti štogod On od nas traži; razmatrati o Njegovoj ljubavi i pustiti svoje misli da teku dok se borimo protiv rastresenosti; naučiti držati um otvorenim kako bismo Mu dozvolili da nas iznenadi i kako bismo sanjali Božje snove, bez pokušavanja da „kontroliramo“ svoju molitvu. Tako otvaramo srce i Božjem otajstvu i njegovoj „logici“ i

mirno možemo prihvatiti činjenicu da nismo sigurni gdje nas On to vodi.

„Pokaži mi slavu“

Kada započinjemo molitvu razumno očekujemo da će nam se Bog obratiti – kao što se to zaista često i dogodi. Ali bez obzira na sve budemo frustrirani u onim trenucima kada završimo molitvu, a da ništa nismo čuli, ili smo čuli jako malo. Ali, bez obzira što se dogodilo, trebamo biti sigurni u to da je *molitva uvijek plodna*. Na brdu Sinaj Mojsije moli: *»Pokaži mi svoju slavu«. »Dopustit ću da ispred tebe prođe sav moj sjaj«, odgovori, »i pred tobom ću izustiti svoje ime Jahve. Bit ću milostiv kome hoću da milostiv budem; smilovat ću se komu hoću da se smilujem. A ti«, doda, »moga lica ne možeš vidjeti, jer ne može čovjek mene vidjeti i na životu ostati. Evo mjesta ovdje uza me«, nastavi Jahve. »Stani na pećinu! Dok moja slava bude prolazila, stavit*

ću te u pukotinu pećine i svojom te rukom zakloniti dok ne prođem. Onda ću ja svoju ruku maknuti, pa ćeš me s leđa vidjeti. Ali se lice moje ne može vidjeti.» (Izl 33:18-23). Ako je Mojsije bio frustriran jer ne vidi Božje lice, a tome se nadao, mogao je prestati pokušavati ili izgubiti motivaciju za daljnje susrete. Ali Mojsije je dozvolio da ga Bog vodi i tako postao onaj koji je Boga poznavao licem u lice.

Ključ molitve nije u postizanju opipljivih rezultata, jednako kao ni biti zauzet određenim vremenskim periodom. Ono što mi tražimo kroz svoj razgovor s Bogom nisu trenutni rezultati, već želimo dosegnuti jednu razinu, moliti tako da na neki način molitvu još više poistovjetimo s vlastitim životom: sa svojim mislima, naklonostima, nadama i snovima... Želimo biti s Bogom, ostati cijeli dan u njegovoj prisutnosti. Ukratko, osnovni plod molitve jest *život u*

Bogu. Tada se na molitvu gleda kao na *komunikaciju života*: života kojeg smo primili i života kojeg živimo, života kojeg prihvaćamo i života kojeg dajemo. Nije važno ako nemamo toplih osjećaja ili veličanstvenog prosvjetljenja. Na puno jednostavniji način će tema naše molitve, kako je rekao sveti Josemaria (10), biti tema našeg života i obrnuto. Jer će cijeli naš život postati autentična molitva otvarajući se u „široku, mirnu i sigurnu rijeku.“ (11)

(1) Benedikt XVI je u svojoj katehezi o molitvi rekao: „Dok čitamo Stari zavjet primjećujemo jedan lik koji se ističe među ostalima: Mojsije, kao čovjek molitve.“ Opća audijencija, 1.lipnja 2011.

(2) Isto se događa u opisu stvaranja čovjeka: usp. *Post* 2:16.

(3) *Prijatelji Božji*, 244.

(4) Pismo, 12.prosinca 1949., u *Pisma svecu*, pog. 2.

(5) Benedikt XVI, *Obraćanje*, 20.kolovoza 2005.

(6) *Put*, 281.

(7) Mercedes Eguíbar Galarza, *Guadalupe Ortiz de Landázuri*. Ares, Milan, 2019, str. 79.

(8) Franjo, *Gaudete et exsultate*, 151.

(9) *Brazda*, 446.

(10) Usp. *Susret s Kristom*, 174.

(11) *Prijatelji Božji*, 306.

pdf | document generated
automatically from [https://
dev.opusdei.org/hr-hr/article/upoznati-
njega-i-upoznati-sebe-iv-nauciti-slusati/](https://dev.opusdei.org/hr-hr/article/upoznati-njega-i-upoznati-sebe-iv-nauciti-slusati/)
(10.08.2025.)